Landstingsrevisorerna
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

2018-11-06 RK 2018-0034

Patientnämnden

Delrapport 2018
Patientnämnden

Revisorerna i revisorsgrupp II beslutade vid sitt möte 2018-11-06 att uppdra till kontoret att överlämna delrapporten till patientnämnden för yttrande senast 2019-02-28.

Nämnden synpunkter önskas särskilt vad gäller anpassningar i verksamheten till dataskyddsförordningen.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Hans-Erik Salomonsson
Ordförande

Christina Holmqvist
Sekreterare

Landstingsrevisorerna
Box 22230
104 22 Stockholm

Telefon: 08-737 25 00
E-post: landstingsrevisorerna.rev@sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 23 21 00 - 0016
www.sll.se/rev

Besöksadress: Hantverkargatan 25 B. T-bana Rådhuset

DELRAPPORT 2018

Patientnämnden

Landstingsrevisorerna
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Sammanfattning

I denna rapport ges en lägesrapport utifrån de granskningar som genomförts hittills under året inkl. en översiktlig granskning av nämndens delårsrapport. Rapporten är en delrapportering inför den slutliga avrapporteringen och bedömning utifrån årets granskning i mars/april 2019.

Ekonomiskt- och verksamhetsmässigt resultat

Patientnämnden prognostiserar årets resultat till 0 mnkr, vilket är i överensstämmelse med fullmäktiges resultatkrav. Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i delårsrapporten.

Det verksamhetsmässiga resultatet har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i nämndens delårsrapport. Nämnden bedömer att fullmäktiges uppdrag för verksamheten i huvudsak kommer att genomföras under året.

Revisionen bedömer nämndens prognos för det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet i allt väsentligt som rimlig.

Intern styrning och kontroll

Patientnämnden har i huvudsak brutit ned fullmäktiges mål till egna uppföljningsbara strategier och mål. Revisionen bedömer att den interna kontrollplanen i allt väsentligt är upprättad enligt landstingets policy för internkontroll.

Vid hittills genomförda granskningar har mindre avvikelser noterats när det gäller upptagna risker i internkontrollplanen och kontering av fakturor. När det gäller anpassningar till ny dataskyddsförordning konstaterar revisionen att nämnden bör utnämna ett dataskyddsombud samt se till attarbetsuppgifter är tydligt beskrivna i enlighet med dataskyddsförordningen. Dessa avvikelser bedöms dock inte vara av sådan karaktär att de påverkar den samlade bedömningen av nämndens interna styrning och kontroll.

Räkenskaper

I granskningen har det inte kommit fram några omständigheter som ger anledning att anse att nämndens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Innehåll

1 Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat - prognos per 2018-08-31 1
1.1 Ekonomi 1
1.2 Verksamhet 1
2 Intern styrning och kontroll 2
2.1 Ekonomi- och verksamhetsstyrning 2
2.3 Ledningsnära kostnader och representation 3
2.4 Förberedelser inför dataskyddsförordningens ikraftträdande 3
2.5 Sammanfattande bedömning 4
3 Räkenskaper 4
3.1 Delårsrapport 2018-08-31 4
3.2 Sammanfattande bedömning 5
4 Yttrande över Årsrapport 2017 5

Bilaga 1 Sammanställning och uppföljning av årets och tidigare års lämnade rekommendationer till nämnden

1 Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat - prognos per 2018-08-31

1.1 Ekonomi

Patientnämnden (nämnden) prognostiserar årets resultat till 0 mnkr, vilket är i överensstämmelse med fullmäktiges resultatkrav.

Intäkterna prognostiseras till 31,5 mnkr, vilket är 2 mnkr (6,8 procent) högre än budgeterat. Intäkterna för statsbidrag överstiger budgeten med 2 mnkr, vilket beror på tilldelning av statsbidrag som kompensation för ökad mängd patientärenden från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) på grund av införandet av lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården (se vidare avsnitt 1.2)[1].

Kostnaderna, inkl. avskrivningar och finansiella poster, uppgår enligt prognosen till 31,5 mnkr, vilket är 2 mnkr (6,8 procent) högre än budgeterat. Avvikelsen beror på ökade kostnader för bemanning med 2 mnkr för att klara det utökade uppdraget på grund av ovan nämnda lagändring.

Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i nämndens delårsrapport.

Revisionen bedömer nämndens prognos för det ekonomiska resultatet i allt väsentligt som rimlig.

1.2 Verksamhet

Av landstingets budget respektive Patientnämndens budget och verksamhetsplan framgår att nämnden ska bidra till att landstinget uppnår målen tillgänglighet, valfrihet och kvalitet i hälso- och sjukvården, långsiktigt hållbar ekonomi, hållbar verksamhet och tryggad kompetensförsörjning. Nämnden har kontinuerligt uppdaterats om utfallet av patientnämndens arbete med att bidra till att landstinget når sina mål och bedömmer att alla målområden är gröna enligt trafikljusmodellen.

Den nya lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården innebär att patientnämndens uppdrag har ändrats och utökats. Nämnden har fått en utökad analysskyldighet, utvidgade arbetsuppgifter vid klagomål och krav på skyndsammare hantering av ärenden. Den nya lagstiftningen förväntas leda till en ökning av antalet ärenden till patientnämnden. Utfallet hittills i år visar dock inte på någon ökning och prognosen för antalet inkomna ärenden ligger på samma nivå som förra året. Antalet stödpersoner prognostiseras att, utifrån utfallet till och med augusti, öka något jämfört med 2017 och beräknas sammantaget uppgå till 340 personer.

[1] SFS 2017:372

Patientnämnden har av landstingsstyrelsen tilldelats tre uppdrag kopplade till målen för 2018. Nämnden uppger att alla tre uppdrag är genomförda.

1.3 Sammanfattande bedömning

Nämnden prognostiserar årets resultat till 0 mnkr, vilket är i överensstämmelse med fullmäktiges resultatkrav. Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i nämndens delårsrapport.

Patientnämnden bedömer att fullmäktiges mål för verksamheten i huvudsak kommer att uppnås. Det verksamhetsmässiga resultatet har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredställande sätt i nämndens delårsrapport.

Revisionen bedömer nämndens prognos för det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet i allt väsentligt som rimlig.

2 Intern styrning och kontroll

2.1 Ekonomi- och verksamhetsstyrning

Vid nämnd- och ledningsgruppsmöten har nämndens ekonomi och prestationer samt övriga verksamhetsförändringar behandlats. Nämnden har löpande informerats om det ekonomiska utfallet i relation till budget och prognoser för fortsättningen av året.

Nämnden har i budgeten i huvudsak brutit ner de av fullmäktiges mål som berör verksamheten till egna uppföljningsbara strategier, mål och indikatorer. Patientnämndens verksamhet budgeteras utifrån föregående års produktionsvolymer. Om volymerna ändras kan en omprioritering av verksamheten behöva göras, vilket kan leda till att vissa arbetsmoment eller utbildningsinsatser inte genomförs.

Under året införs ett nytt ärendehanteringssystem och ett omfattande arbete görs inom förvaltningen för att få det på plats.

2.2 Riskanalys och internkontrollplan 2018

Nämnden har fastställt en för året aktuell internkontrollplan med dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys.

Granskningen av riskanalys och internkontrollplan visar att riskbedömningen sker utifrån sannolikhet och konsekvens vilka också dokumenteras i den interna kontrollplanen. Internkontrollplanen innehåller 14 risker som beskrivs, analyseras och värderas. I internkontrollplanen finns angivet på vilket sätt, hur ofta och av vem uppföljning av riskerna ska göras. Revisionen kan i sin granskning konstatera att införande av ett nytt ärendehanteringssystem och införande av nya rutiner med anledning av GDPR inte har tagits upp som risker i internkontrollplanen. Arbetet med dessa förändringar har dock bedrivits i sådan form att nämnden löpande har informerats om arbetet med båda förändringarna.

2.3 Ledningsnära kostnader och representation

En granskning har gjorts avseende ledningsnära kostnader och representation för perioden januari till augusti 2018. Sammantaget har åtta redovisningstransaktioner granskats. Samtliga transaktioner bedömdes vara fullständiga och korrekt hanterade med avseende på syftesbeskrivning, deltagarförteckning, momsavdrag samt attestants oberoende och behörighet. Däremot noterades att fem hade konterats felaktigt.

2.4 Förberedelser inför dataskyddsförordningens ikraftträdande

Den 25 maj 2018 trädde dataskyddsförordningen[2] ,GDPR, (förordningen) ikraft. I jämförelse med personuppgiftslagen[3] (PuL) ställer dataskyddsförordningen högre krav på personuppgiftsansvarige att visa att denne följer förordningens bestämmelser. Patientnämnden är personuppgiftsansvarig, dvs. ansvarig för personuppgiftsbehandlingarna som utförs inom nämndens ansvarsområde. Avsteg eller överträdelser från dataskyddsförordningen kan innebära betydande sanktionsavgifter. Mot bakgrund av detta har revisionen granskat patientnämndens förberedelser inför dataskyddsförordningens ikraftträdande, för att bedöma om nämnden säkerställer att förordningen kan efterlevas. Revisionens bedömningar grundas på ett urval av dataskyddsförordningens artiklar[4] och artikel 29-arbetsgruppens riktlinjer om dataskyddsombud.

Förberedelser för att efterleva dataskyddsförordningen har styrts utifrån en framtagen tidplan. Samtliga förberedelser enligt tidplanen, med undantag för två, är genomförda. Att upprätta personuppgiftsbiträdesavtal mellan patientnämnden och personuppgiftsbiträden inom Stockholms läns landsting pågår. Information om personuppgiftsbehandling på hemsidan är inte uppdaterad utan hänvisar i nuläget till PuL.

Patientnämnden för, i enlighet med förordningen, en registerförteckning över sina personuppgiftsbehandlingar och är personuppgiftsansvarig. För att uppfylla samtliga i förordningen ställda krav bör registerförteckningen kompletteras med kontaktuppgifter för personuppgiftsansvarige samt namn och kontaktuppgifter för personuppgiftsansvariges företrädare.

Patientnämnden har fastställt ett antal dokument, för att säkerställa att dataskyddsförordningen efterlevs. Vissa av styrdokumenten innehåller hänvisningar till PuL och bör revideras för att istället innehålla hänvisningar till dataskyddsförordningen. Styrdokumenten Behandling av personuppgifter och Roller, ansvar och befogenheter i dataskyddshänseende har motstridiga och till vissa delar felaktiga beskrivningar av

---

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679
[3] (1998:204)
[4] Artiklarna är följande: 5 (principer för behandling av personuppgifter), 13 p.1(information som ska tillhandahållas om personuppgifterna samlas in från den registrerade), 14 p.1 (information som ska tillhandahållas om personuppgifterna inte har erhållits från den registrerade), 24 (den personuppgiftsansvariges ansvar), 28 p.3 (personuppgiftsbiträden), 30 p.1 (register över behandling), 33 p.1 (anmälan av en personuppgiftsincident till tillsynsmyndigheten), 37 p.1 (utnämning av dataskyddsombudet) och 39 p.1(dataskyddsombudets uppgifter).

dataskyddsombudets ansvar och arbetsuppgifter. Båda dokumenten behöver revideras för att vara i enlighet med dataskyddsförordningen.

I förordningen ställs andra krav på ett dataskyddsombud jämfört med ett personuppgiftsombud. Patientnämnden har utnämnt ett personuppgiftsombud som förvaltningen uppfattat övergått till dataskyddsombud. Detta har inte registrerats hos datainspektionen. För att efterleva förordningen bör patientnämnden utnämna ett dataskyddsombud och kontaktuppgifter till ombudet anmälas till datainspektionen.

Bedömning

Revisionen bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt att förberedelserna inför dataskyddsförordningens ikraftträdande är tillräckliga.

Revisionen anser dock att delar av nämndens dokumentation, beskrivning av ansvar och information på hemsidan behöver uppdateras för att bättre överensstämma med dataskyddsförordningen. Revisonen bedömmer också att det är av vikt att utse ett dataskyddsombud i enlighet med förordningen.

Rekommendationer:

- Patientnämnden bör utnämna ett dataskyddsombud och anmäla ombudets kontaktuppgifter till datainspektionen.
- Patientnämnden bör se till att dataskyddsombudets arbetsuppgifter är tydligt beskrivna i enlighet med dataskyddsförordningen.

2.5 Sammanfattande bedömning

Patientnämnden i huvudsak brutit ned fullmäktiges mål till egna uppföljningsbara strategier och mål. Revisionen bedömer att den interna kontrollplanen i allt väsentligt är upprättad enligt Stockholms läns landstings policy för internkontroll.

Hittills genomförda granskningar har visat på mindre avvikelser när det gäller risker upptagna i internkontrollplanen och kontering av fakturor. Dessutom lämnar revisionen rekommendationer avseende införandet av dataskyddsförordningen.

Sammantaget bedöms dessa iakttagelser inte vara av sådan karaktär att de påverkar den samlade bedömningen av nämndens interna styrning och kontroll.

3 Räkenskaper

3.1 Delårsrapport 2018-08-31

Revisionen av den finansiella rapporteringen har utförts i enlighet med International Standard on Review Engagements ISRE 2410 Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation. I granskningen har det inte kommit fram några omständigheter som ger anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed

3.2 Sammanfattande bedömning

I granskningen har det inte kommit fram några omständigheter som ger anledning att anse att nämndens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

4 Yttrande över Årsrapport 2017

Nämndenhar erbjudits möjlighet att yttra sig över årsrapporten för 2017, men har avstått från att göra detta.

Vad gör Landstingsrevisorerna?

Landstingsrevisorerna granskar den verksamhet som bedrivs av landstingets nämnder och bolagsstyrelser. Revisionsuppdraget är det största inom kommunal verksamhet.

Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.
Den övergripande uppgiften för revisorerna är att granska hur nämnder och styrelser tar sitt ansvar. De förtroendevalda revisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas instrument för den demokratiska kontrollen. De har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen.

Ledamöter i nämnder och styrelser ansvarar inför fullmäktige för hur de själva, anställda och uppdragstagare genomför verksamheten. I ansvaret ingår att genomföra en ändamålsenlig verksamhet utifrån fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten, på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och med en tillräcklig intern kontroll samt att upprätta rättvisande räkenskaper.

I årsrapporter för nämnder och styrelser sammanfattar revisionskontoret den granskning som genomförts under det gångna året. Verksamhetsrevisionen redovisas löpande i projektrapporter. Publikationerna finns på Landstingsrevisorernas hemsida www.sll.se/rev. De kan också beställas från revisionskontoret. Det går även att prenumerera på Landstingsrevisorernas nyhetsbrev Nytt från landstingsrevisionen genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till landstingsrevisorerna.rev@sll.se.

Landstingsrevisorerna
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Postadress: Box 22230, 104 22 Stockholm
Besöksadress: Hantverkargatan 25 b (T-bana Rådhuset)
Telefon: 08-737 25 00
E-post: landstingsrevisorerna.rev@sll.se
Hemsida: www.sll.se/rev
Org.nr: 232100-0016

Sammanställning och uppföljning av lämnade rekommendationer avseende tidigare år och innevarande år: Patientnämnden, Delår 2018

Gransk-ningsår	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar
		Ja	Del-vis	Nej	
2018 Årsrapp ID: 1266	Patientnämnden bör se till att dataskyddsombudets arbetsuppgifter är tydligt beskrivna i enlighet med dataskyddsförordningen				Rekommendation utifrån granskning av införande av GDPR. PM Granskning av patientnämndens förberedelser inför dataskyddsförordningens ikraftträdande
2018 Årsrapp ID: 1264	Patientnämnden bör utnämna ett dataskyddsombud och anmäla ombudets kon-taktuppgifter till datainspektionen.				Rekommendation utifrån granskning av införande av GDPR. PM Granskning av patientnämndens förberedelser inför dataskyddsförordningens ikraftträdande Följs upp i samband med årsgranskningen 2018.